

0

ΕΥΡΩΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

απο τους:

ΕΝΡΙΚΟ ΜΠΕΡΛΙΝΓΚΟΥΕΡ

ΣΑΝΤΙΑΓΚΟ ΚΑΡΙΓΙΟ

ΖΩΡΖ ΜΑΡΣΑΙ

ΤΖΩΡΤΖ ΜΑΘΙΟΥΣ

ΕΝΡΙΚΟ ΜΠΕΡΛΙΝΓΚΟΥΕΡ

Λόγος στο XXV Συνέδριο του ΚΚΣΕ

(Μόσχα, 27 Φλεβάρη, 1976)

Ἀγαπητοὶ σύντροφοι, αὐτὸ τὸ XXVο Συνέδριό σας, τόσο ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς κομμουνιστὲς καὶ τοὺς σοβιετικοὺς λαοὺς, παρακολουθεῖται μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὴ διεθνή κοινή γνώμη καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ παλεύουν γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τῆς εἰρήνης. Γι' αὐτὸ εἴμαστε χαρούμενοι ποὺ παραδρισχόμαστε στὶς ἐργασίες σας καὶ σᾶς φέρνουμε τὸ χαιρετισμὸ τοῦ 1.700.000 μελῶν τοῦ Ἰταλικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Ἀκούσαμε μὲ μεγάλη προσοχὴ τὴν ἔκθεση τοῦ συντρόφου Μπρέζνιεφ. Αὐτὸ μᾶς ἐπέτρεψε νὰ γνωρίσουμε καλύτερα τὴν πολύμορφη δουλειὰ τοῦ κόμματός σας στὰ τελευταῖα πέντε χρόνια καὶ νὰ ἐκτιμήσουμε, στὴν ἴδια στιγμή ποὺ ἀρχίζουν νὰ διαγράφονται οἱ μεγάλες καὶ ἀναμφισβήτητες πρόοδοι ποὺ ἔχουν πραγματοποιηθεῖ, τὸ ρεαλισμὸ καὶ τὴν ἀντικειμενικότητα μὲ τὴν ὁποία χειριστήκατε τὰ οικονομικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα καὶ τὰ καθήκοντα ποὺ σ' αὐτὸ τὸ πεδίο στέκονται μπροστὰ σας.

Ἡ περίοδος ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ προηγούμενο συνέδριό σας σφραγίστηκε ἀπὸ ἐνδιαφέρουσες μεταβολές στὴ διεθνή ζωὴ. Στὸ σύνολό της ἡ πορεία τῶν πραγμάτων ὑπῆρξε εὐνοϊκὴ γιὰ τὴν ὑπόθεση τῆς εἰρήνης καὶ γιὰ τὶς δυνάμεις ποὺ εἶναι ἀντίπαλες τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Ἐμεῖς οἱ Ἰταλοὶ κομμουνιστὲς ἐκτιμᾶμε κατὰ ξεχωριστὸ τρόπο τὰ βήματα ποὺ ἔγιναν πρὸς τὰ μπροστὰ —χάρη καὶ στὴ συνεισφορὰ ποὺ ἔχετε δώσει πραγματοποιώντας τὸ πρόγραμμα εἰρήνης ποὺ εἶχε ἐπιδοκιμαστῆι στὸ XXIVο συνέδριό σας— γιὰ τὴ διάλυση τοῦ ψυχροῦ πολέμου, γιὰ τὴ βελτίωση τῶν σχέσεων τῆς ΕΣΣΔ μὲ τὶς ΗΠΑ καὶ μὲ τὰ ἄλλα δυτικὰ κράτη, ποὺ μεταξὺ τους εἶναι καὶ ἡ Ἰταλία, γιὰ τὸ δυνάμωμα τῆς ὕφεσης καὶ γιὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη.

Σε μεγάλο μέτρο οφείλεται στην επίμονη πρωτοβουλία της ΕΣΣΔ αν το περασμένο καλοκαίρι μπόρεσε να επιτύχει ή διάσκηψη για την ασφάλεια και τη συνεργασία στην Ευρώπη. Ένδιαφέρουσα ήταν και η συνεισφορά για την οικοδόμηση νέων διεθνών σχέσεων που δόθηκε και από τις άλλες σοσιαλιστικές χώρες, από τις αδέσμευτες χώρες, από εκείνες που βρίσκονται στο δρόμο της ανάπτυξης, από τις λαϊκές δυνάμεις και από τις ρεαλιστικές τάσεις που ενεργούν στις πολιτικές δυνάμεις των καπιταλιστικών χωρών.

Πιστεύουμε σταθερά —και η πείρα αυτών των χρόνων το επιβεβαιώνει— ότι οι πρόοδοι προς την ύφεση δημιουργούν πιο ευνοϊκές συνθήκες για την επιβεβαίωση του δικαιώματος κάθε λαού ν' αποφασίζει ελεύθερα για το μέλλον του, για λύσεις των μεγάλων προβλημάτων της απελευθέρωσης της ανθρωπότητας από τον ιμπεριαλισμό, από τον αποικισμό, από τον νεοαποικισμό, από το βάρος των εξοπλισμών, από την οικονομική καθυστέρηση και για το άνοιγμα νέων δρόμων που να εξυπηρετούν την υπόθεση της προόδου και της δημοκρατίας. Στις σημερινές συνθήκες του κόσμου οι αιτίες και οι δυνατότητες του διεθνισμού είναι όσο ποτέ ζωντανές και ενεργητικές. Παρατηρώντας την πείρα της χώρας μας και του κόμματός μας μπορούμε να πούμε ότι νέες πλατειές μάζες εργαζομένων και νέων κάθε προσανατολισμού παίρνουν όλο και πιο δραστήριο μέρος στους αγώνες διεθνιστικής αλληλεγγύης.

Αυτό συνέβει για το Βιετ-νάμ, για τους άλλους λαούς της Ίνδοκίνας, για τη Μοζαμβίκη, τη Γουινέα Μπισσάου και την Ανγκόλα. Αυτό συνέβει με τη λαϊκή κινητοποίηση εναντίον των δικτατοριών που καταπίεζαν την Πορτογαλία και την Ελλάδα. Άρκετά πλατύ είναι το κίνημα που αναπτύσσεται για να υποστηρίξει τον Ίσπανικό λαό στην πάλη εναντίον του τελευταίου φασιστικού καθεστώτος που υπάρχει στην Ευρώπη, για την απελευθέρωση του συντρόφου Λουίς Κορβαλάν και των άλλων Χιλιανών πατριωτών και για το τέλος της στρατιωτικής δικτατορίας σ' εκείνη τη χώρα. Σε γενικές γραμμές εμείς ξεκινήσαμε από την παρατήρηση ότι το κίνημα χειραφέτησης των εργαζομένων και των λαών, γεγονός που πλάτυ, έγινε και πιο πλούσιο και πιο διαρθρωμένο ακόμα. Το προχώρημα της ανθρωπότητας γίνεται αναγκαστικά δια μέσου νέων εμπειριών και νέων και διαφορετικών δρόμων στην πάλη για την

ἐθνική ἀπελευθέρωση, γιὰ τὴ δημοκρατικὴ πρόοδο καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν οἰκοδόμησι τῆς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας. Γι' αὐτὸ ἔχει ἀποφασιστικὸ ἐνδιαφέρον, ἀρχῆς καὶ πρακτικῆς, σύμφωνα μὲ μᾶς, ἢ ἀναγνώριση καὶ ὁ σεβασμὸς τῆς πλήρους ἀνεξαρτησίας κάθε χώρας, κάθε προοδευτικοῦ κινήματος καὶ κάθε κομμουνιστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόμματος.

Ὅσο γιὰ τὶς σχέσεις μεταξὺ κομμουνιστικῶν κομμάτων καὶ ἐργατῶν, μᾶς φαίνεται ὅτι αὐτὲς θὰ πρέπει νὰ εἶναι σημαδεμένες ἀπὸ πνεῦμα φιλίας καὶ ἀλληλεγγύης καί, ταυτόχρονα, εἴμαστε γιὰ τὴν ἀνοικτὴ καὶ εἰλικρινῆ σύγκρουση τῶν διαφόρων ἐμπειριῶν καὶ θέσεων. Εἶναι γνωστὸ ὅτι στὸ κομμουνιστικὸ κίνημα ὑπάρχουν διαφορετικὲς ἀπόψεις, ἀκόμα καὶ σὲ σοβαρὰ θέματα, καὶ εἴμαστε σύμφωνοι ὅτι τὰ προβλήματα ποὺ ξεπηδοῦν πρέπει νὰ συζητιοῦνται σ' ἓνα συντροφικὸ κλίμα, στὸ πλαίσιο τῶν ἀναπαλλοτρίωτων ἀρχῶν τῆς ἰσότητος καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς αὐτονομίας κάθε κόμματος. Ἡ αὐτόνομη ἐπεξεργασία κάθε κόμματος ἀποτελεῖ ἀποφασιστικὸ παράγοντα γιὰ τὸ προχώρημα τοῦ πραγματικοῦ κινήματος πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴ δημιουργικὴ ἀνάπτυξη τῆς θεωρίας μας.

Σύντροφοι, ὅλες οἱ ἀναπτυγμένες καπιταλιστικὲς θεωρίες, ἰδιαίτερα στὴν Εὐρώπη, περνοῦν αὐτὴ τὴν περίοδο, μιὰ βαθεῖα κρίση ποὺ δὲν ἔχει προσβάλλει μόνο τὴν οἰκονομία, ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικὴ καὶ ἠθικὴ ἀκόμα ζωὴ. Ἐμεῖς δὲν ξεχνᾶμε τὴν πείρα τῶν δεκαετιῶν τοῦ 1920 καὶ τοῦ 1930, ὅταν οἱ πιὸ ἀντιδραστικὲς δυνάμεις τοῦ μεγάλου κεφαλαίου, ἐπωφελοῦμενες καὶ ἀπὸ τὶς ὀππορουνιστικὲς παραχωρήσεις καὶ ἀπὸ τὰ σεκταριστικὰ λάθη ποὺ διαπραξάν τὰ ἐργατικὰ καὶ δημοκρατικὰ κόμματα, θὰ πετύχουν νὰ μετατοπίσουν εὐνοϊκὰ γι' αὐτὲς τὸ συσχετισμὸ τῶν δυνάμεων καὶ θὰ ἐγκαθιδρῦσουν σὲ διάφορες χῶρες φασιστικὰ ἢ φασιστικοῦ τύπου καθεστῶτα.

Ἀνάλογοι κίνδυνοι μποροῦν νὰ παρουσιαστοῦν ἀκόμα καὶ σήμερα καὶ πάντα, αὐτὸ τὸ παίρνομε ὑπ' ὄψη σ' ὅλη μας τὴν πολιτικὴ. Στὶς σημερινὲς συνθήκες ἐκδηλώνονται ὅμως μιὰ σειρά θετικὰ φαινόμενα: ἡ κριτικὴ τῶν λαθῶν καὶ τῶν βλαβῶν τοῦ καπιταλισμοῦ ἀποκτᾶ μαζικὸ χαρακτῆρα καὶ σὲ μὴ προλεταριακὰ στρώματα γενιέται ἡ ἐπιθυμία γιὰ μιὰ νέα διευθέτησι τῆς κοινωνίας ποὺ πηγαί-

νει πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ σοσιαλισμοῦ· οἱ ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων γίνονται πιὸ δυνατοὶ καὶ ταυτόχρονα πιὸ πλατεῖς καὶ ἐνωτικοί. Σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο πρέπει νὰ ὑπογραμμιστεῖ τὸ γεγονός ὅτι σὲ σοσιαλιστικὰ καὶ σοσιαλδημοκρατικὰ κόμματα καταγράφεται μιὰ μετατόπιση πρὸς τ' ἀριστερὰ καὶ ὅτι σὲ μερικές χῶρες, ὑποχωρεῖ τὸ πνεῦμα ἀπομόνωσης τῶν κομμουνιστῶν γιὰ μιὰ συνεννόηση μαζί τους. Μεγάλο ἐνδιαφέρον ἔχουν καὶ οἱ ἰσχυρὲς ροπὲς ἐναντίον τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ποὺ ἀναπτύσσονται στὰ χριστιανικὰ κινήματα.

Ἔτσι ἀνοίγονται νέες δυνατότητες γιὰ τὴν προώθηση τοῦ διαλόγου καὶ τῆς συγκλίνουσας πορείας μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐργατικῶν καὶ λαϊκῶν δυνάμεων, τόσο στὸ ἐσωτερικὸ κάθε χώρας, ὅσο καὶ στὴν κλίμακα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ αὐτὸ εἶτε γιὰ ἄμεσους στόχους, εἶτε γιὰ τὴν ἀπὸ κοινῆς ἐξερεύνηση δρόμων καὶ γιὰ κοινή πορεία γιὰ τὴν οἰκοδόμηση μιᾶς νέας κοινωνίας.

Σύγχρονοι, στὴν Ἰταλία οἱ θέσεις τοῦ κόμματός μας εἶναι σήμερα τόσο ἰσχυρὲς, ὅπως δὲν ἦσαν ποτέ. Στὶς διοικητικὲς καὶ περιφερειακὲς ἐκλογὲς τοῦ περασμένου Ἰουνίου τὸ Κ.Κ. πέτυχε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ 33% καὶ πάνω τῶν ψηφοφόρων. Αὐτὴ ἡ ἀνοδο ἔκανε ἀκόμα πιὸ φανερό ὅτι ἡ κρίση ποὺ περνᾷ ἡ χώρα μας μπορεῖ νὰ βρεῖ διέξοδο δημοκρατικὴ καὶ κοινωνικῆς ἀνανέωσης μόνο ἐὰν καλοῦσαν τὸ ΚΚ νὰ πάρει μέρος σὲ πλάνο ἰσοτιμίας μὲ τὶς λαϊκὲς καὶ δημοκρατικὲς δυνάμεις διαφόρου ἰδεολογικοῦ καὶ πολιτικοῦ προσανατολισμοῦ, στὴ διεύθυνση τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς ζωῆς.

Ἐν τούτοις, τὸ πιὸ ἄμεσο ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων ἐκλογῶν εἶναι ὅτι ἐμεῖς, μαζί μὲ τοὺς συντρόφους τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος καὶ τὶς ἄλλες δημοκρατικὲς δυνάμεις, ἔχουμε ἀναλάβει τὴν εὐθύνη τῆς διοίκησης μερικῶν σημαντικῶν περιοχῶν καὶ μεγάλων πόλεων ὡς τὸ Μιλάνο, Τορίνο, Νάπολη, Μπολόνια, Φιρέντσε, Βενετία. Ἀπὸ ποῦ προῆρθε αὐτὸ τὸ δυνάμιμα τῶν θέσεών μας; Πάνω ἀπὸ ὅλα προῆρθε ἀπὸ τοὺς βαθεῖς δεσμοὺς ποὺ ἔχουμε σφρηλατήσει, σὲ πολλὰ χρόνια σκληρῆς δουλειᾶς καὶ πάλης, μὲ τὴν ἐργατικὴ τάξη, μ' ἑκατομμύρια ἐργαζομένους, μὲ τοὺς διανοούμενους, μὲ μεγάλες μάζες γυναικῶν καὶ νέων καὶ μὲ τὴν ἐνεργητικὴ

συμμετοχή μας, με προτάσεις και συγκεκριμένους ένωτικούς στόχους, σ' όλους τους αγώνες για την υπεράσπιση των συμφερόντων των λαϊκών μαζών, για τις δημοκρατικές ελευθερίες για την κοινωνική και πολιτική πρόοδο της Ιταλίας, για την ήθικοποίηση της δημόσιας ζωής. Προέρχεται ακόμα, αυτό το δυνάμωμά μας, από τη σταθερή διεθνιστική δουλειά μας και από την πάλη μας για μια εξωτερική ιταλική πολιτική πού, στο πλαίσιο των διεθνών συμμαχιών της χώρας μας, συνεισφέρει κατά τρόπο ενεργητικό στην ύφεση και υπερασπίζεται σταθερά την κυριαρχία του Ιταλικού λαού έναντιον κάθε ξένης επέμβασης στις εσωτερικές μας υποθέσεις.

Είναι πεποίθησή μας ότι μια από τις πιο ενδιαφέρουσες αιτίες της ανάπτυξης της έπιρροής μας, βρίσκεται στο γεγονός ότι από πολύ καιρό παλεύουμε για να έπεξεργαστούμε ένα δρόμο προς το σοσιαλισμό πού να ανταποκρίνεται ολοκληρωτικά στα ξεχωριστά χαρακτηριστικά της ιστορικής, πολιτικής και άστικής ανάπτυξης της χώρας μας. Είναι φανερό ότι ζητάμε να μελετήσουμε προσεκτικά τις έμπειρίες της πάλης για το σοσιαλισμό και της σοσιαλιστικής οικόδομησης πού πραγματοποιούνται σε άλλες χώρες και να συλλάβουμε όσα μās φαίνονται θετικά και όσα μās φαίνονται άρνητικά. Ο μακρύν δρόμος πού θέλουμε να προωθήσουμε είναι ο δρόμος ένός δυνατού ένιαίου και μαζικού κινήματος πού παλεύει για θαθείες κοινωνικές μεταβολές σοσιαλιστικού χαρακτήρα.

Η έπικαιρότητα του προβλήματος του σοσιαλισμού μās έπιβάλλει ακόμα να δείξουμε με άπόλυτη καθαρότητα ποιό σοσιαλισμό θεωρούμε άναγκαίο και το μόνον δυνατόν για την ιταλική κοινωνία. Παλεύουμε για μια σοσιαλιστική κοινωνία πού είναι ή πιο άνεβασμένη στιγμή της ανάπτυξης όλων των δημοκρατικών κατακτήσεων και έγγυάται το σεβασμό όλων των άτομικών και συλλογικών ελευθεριών, της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας της κουλτούρας, των τεχνών και των έπιστημών. Σκεφτόμαστε ότι στην Ιταλία μπορούμε και πρέπει όχι μόνο να προχωρήσουμε προς το σοσιαλισμό, αλλά και να οικόδομήσουμε τη σοσιαλιστική κοινωνία, με τη συνεισφορά διαφόρων πολιτικών δυνάμεων, οργανώσεων, κομμάτων και ότι ή έργατική τάξη μπορεί και πρέπει να έπιθεβαιώσει την ιστορική της λειτουργία σ' ένα πολυκομματικό και δημοκρατικό σύστημα.

Σύντροφοι, ευχόμαστε καλή δουλειά και έπιτυχίες —τή στιγμή που πλησιάζει ο γιορτασμός των 60 χρόνων της μεγάλης σοσιαλιστικής επανάστασης του 1917— για την προώθηση της σοβιετικής κοινωνίας και για νέα αποτελέσματα στην κοινή μας υπόθεση της προόδου και της ειρήνης. Οι ευχές μας είναι ειλικρινείς και αδερφικές, έτσι όπως ειλικρινείς και αδερφικές είναι οι σχέσεις μας. Σ' αυτό προσθέτεται το ενδιαφέρον που έσεεις και έμεις έχουμε για τη συνεχή ανάπτυξη των σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των δύο λαών και χωρών μας. Έχει περάσει λίγος χρόνος από το γιορτασμό της 30ής έπετείου της μεγάλης νίκης έναντίον του ναζισμού και του φασισμού στην όποία ο λαός σας έδωσε, με τη θυσία εκατομμυρίων ανθρώπων, μιá καθοριστική συνεισφορά. Γι αυτή τη συμβολή σας είμαστε και θα σας είμαστε πάντοτε ευγνώμονες. Με εκείνη τη νίκη άρχισε μιá νέα σελίδα στην ιστορία της Ευρώπης. Ο κοινός μας στόχος είναι μιá Ευρώπη που προσδεύει στην ειρήνη και στην ασφάλεια, που πραγματοποιεί μιá πάντα πιο έντονη συνεργασία και δίνει την πολύτιμη συμβολή της στην οικοδόμηση ενός ειρηνικού κόσμου.

Καλή δουλειά λοιπόν, συντρόφισσες και σύντροφοι αντιπρόσωποι· καλή δουλειά και μιá αδερφική ευχή για σας, για όλους τους κομμουνιστές και για όλους τους λαούς της ΕΣΣΔ.